

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, одликован је:

**Орденом Светог Саве
петог реда:**

Сава Јовановић, начелник среза драгачевског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 20. октобра 1908. године у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, одликовани су:

Сребрном Медаљом за грађанске заслуге:

Стеван Миливојевић, председник и Лазар Луковић, одборник општине котрашке, и Василије П. Јовановић, чувар државних шума.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 20. октобра 1908. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити:

за лекара среза моравског, округа пожаревачког, Др. Ахила Р. Михајловића, лекара среза косаничког, по молби, и за лекара среза косаничког, Др. Сотира Андрејевића, бившег среског лекара.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 20. октобра, 1908. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити:

за секретара друге класе начелства округа рудничког, Милана Ј. Анђелковића, секретара исте класе начелства округа ужичког, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа ужичког, Чедомира Јевђенијевића, начелника исте класе среза рађевског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза рађевског, Василија Алексића, начелника исте класе среза мачванског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза мачванског, Божидара Ристића, полицијског писара прве класе среза поречког;

за полицијског писара прве класе Управе вароши Београда, Драгољуба М. Петаковића, писара треће класе Министарства унутрашњих дела;

за полицијског писара друге класе среза поречког, Јована Симића, полицијског писара исте класе среза власотиначког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза прокупачког, Мирка Гавриловића, полицијског писара исте класе начелства округа топличког, по службеној потреби,

за полицијског писара друге класе среза брзо-паланачког, Михаила Антонијевића, полицијског писара исте класе Управе вароши Београда, по службеној потреби, и

за полицијског писара треће класе среза власотиначког, Љубомира Богавца, полицијског писара исте класе среза јасеничког, округа смедеревског, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 27. октобра 1908. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

До овога основа подозрења може се доћи и посредним путем т. ј. извођењем закључка и то *прво* из тога, што је на месту нађена каква ствар, коју је једно лице у време извршеног дела притежавало. Не тражи се, дакле, да је нађена ствар томе лицу припадала, већ је довољно да је он њу само имао. За постојање овога основа подозрења није довољно само то, што је неко био на месту учињеног дела или што је на томе месту нађена каква његова ствар, него се уз то тражи још, да се никакав други основ с вероватношћу не може узети о томе, зашто је он био на томе месту или зашто је његова ствар ту нађена. Према томе, ако се као вероватно утврди, да је неко у време извршења дела био на месту извршења сасвим у некој другој намери, или да је неко трећи његову ствар донео на место извршења дела, то се ни у једном од та два случаја не може узети, да је заснован овај основ подозрења.

Да је неко био на месту извршеног дела у време извршења, па по томе да је он и извршио дело, изводи се, *на другом месту*, из тога, што се он на месту учињеног дела, или близу истога мало пре, или одмах по учињеном делу, преобучен, вребајући, или скривен нашао; и *на трећем месту*

из тога, што је неко на оном месту и у оно време нађен или виђен да ради оно, што се друкчије не би могло објаснити, него да је или хтео учинити или да је учинио какво кривично дело, н. пр. ако је неко виђен да ускаче у место где је крађа извршена, или ако отуд бежи с украђеним предметима.

8. Основ подозрења из т. 8. § 121 састоји се у томе, што се из државине ствари које припадају оштећеном, или из државине предмета злочина и преступа изводи закључак да је притежалац тих ствари или предмета учинилац кривичног дела. Сасвим је свеједно, да ли су ствари биле баш својина оштећеног или не, да ли су се налазиле баш код самог оштећеног или на ком другом месту где их је он оставио. Под предметима злочина или преступа треба разумети оне предмете, који су постали самом кажњивом радњом н. пр. лажне хартије од вредности, лажни новци и др.

9. Основ подозрења из т. 9 § 121 састоји се у томе, што се из знакова кривичног дела, који су нађени на једном лицу, н. пр. повреде, или на његовим стварима или оделу, н. пр. траг од крви, изводи закључак, да је то лице и учинилац кривичног дела. Није потребно да су ствари, на којима има знакова кривичног дела, и нађене код осумњиченог лица, н. пр. шешир попрскан крвљу који је оптуженом пао с главе у трчању. Што се тиче насиља, од кога су произишли знаци кривичног дела, то је сасвим свеједно да ли је то насиље дошло услед отпора повређеног или оштећеног, или услед каквог случаја, или каквом радњом самог виновника.

10. Кад неко по извршеном кривичном делу, или чим се за исто сазнало, побегне или се сакрије, а не би било никаквог другог узрока који би оправдавао тај његов поступак као н. пр. да је то због дугова учинио, то се из тога закључује, да је побегао или да се крије из страха да га не нађу, а из овога, опет, да је он учинилац кривичног дела. Под бегством се разуме удаљење од места пребивања на тајан начин или под лажним изговором, а под прикривањем опет, разуме се остајање у месту пребивања али на такав начин, да га не може нико видети, изузев, разуме се, његових блиских сродника.

11. Основ подозрења из т. 11 § 121 састоји се у томе, што се из осујећавања истраге изводи закључак да је онај, који истрагу осујећава, извршио кривично дело, јер по праву онај, који кривично дело није извршио, нема узрока то да чини. Истрага се може осујетити уништавањем, уклањањем или прикривањем трагова или знакова кривичног дела, н. пр. трагова од крви, леша, или другим чим, н. пр. подмићивањем сведока. Само ни у ком случају не сме постојати други који узрок са кога је једно лице предузимало радње којима је истрага осујећена. За овај основ подозрења није потребно, да је неко и успео у осујећењу истраге, већ је довољно да је се трудио, т. ј. да је само и покушао.

§ 44.

Ближи посебни основи подозрења

Као год што је закон примера ради навео опште ближе основе подозрења, исто тако само примера ради наводи посебне ближе основе подозрења, т. ј. такве који се стварају због нарочите особине појединих кривичних дела, те стога не могу ни послужити као основи за сва кривична дела. По себи се разуме, да се код ових кривичних дела, сем њихових посебних могу употребити и други општи основи подозрења. Закон у § 122, примера ради, наводи посебне основе

подозрења за три разне врсте кривичних дела, које ћемо редом разгледати.¹⁾

А. Посебни основи подозрења за кривична дела: *велеиздаје, нарушења јавног мира и побуне* (§ 122 под а):

1. Као посебни ближи основ подозрења за ова кривична дела закон у т. 1 под а. § 122 помиње: а) *писмена сношења подозревог садржаја*, б) *подозриве тајне састанке*, и в) *примање тајних поклона*.

а) Под „*писменим сношењем*“ разуме се преписка између два лица. Према томе писање само једног писма не би се могло узети за преписку, па не би могло ни да заснује овај основ подозрења. Ни тада се не може засновати овај основ подозрења противу једнога лица, кад је на његову адресу дошло више писама, јер она могу доћи без његовог знања и воље, само ако он није ни на једно одговорио. — Та преписка мора бити *сумњивог садржаја*, па да се заснује овај основ подозрења. За писмо се каже да је сумњивог садржаја онда, кад смисао његов доста јасно упућује на какву радњу која се односи на једно од поменутих кривичних дела (*велеиздају, нарушење јавног мира и побуну*), или кад је његов смисао сумњив, обмотан неком мистичном тамом, и допушта различита тумачења, која се могу односити на поменута кривична дела.

б) Под „*подозривим састанцима*“ треба разумети такве састанке, чији је циљ сумњив или сасвим непознат. Састанци су тајни онда, кад се склањају од јавности и кад је приступ трећим лицима забрањен, н. пр. ноћу; у закључаном простору и др. Ти састанци, дакле, морају бити и *подозриви* и *тајни*.

в) *Тајни поклони* морају бити такви да се не могу другаче објаснити него да имају везе с поменутих кривичним делима. Јер, баш из тога, што се не могу на други начин објаснити, закључује се, да су дати у намери, да се лице коме су учињени задобије за извршење кривичног дела.

Али, да би писмена преписка *подозривог садржаја*, *подозриви тајни састанци* и *примање тајних поклона* могли створити основ подозрења за једно од поменутих кривичних дела, потребно је уз то да дође још нешто. Закон тражи, да је та преписка вођена и да су ти састанци били с лицем, противу кога је подобан злочин доказан, или противу кога постоје основи подозрења због подобног злочина, или с лицем које припада каквој дружини опасној по државу. Исто тако и тајни поклони морају бити примљени од оваквих лица. То значи, да *подозрива преписка*, *подозриви тајни састанци* и *тајни поклони* нису у стању сами за себе, без овога, да заснују основ подозрења за ова кривична дела. Јер, баш из тога, што је неко с таквим лицем стајао у преписци, које се по природи ових кривичних дела морало старати да задобије учеснике, закључује се, да је садржај писма намерно двосмислен и нејасан, да би се прикрио његов прави смисао, да су, дакле, та писма имала за предмет поменута кривична дела. Тако се исто из *подозривих тајних састанака* с оваким лицем изводи закључак, да су се они односили на поменута кривична дела; а и *тајни поклони* примљени од таквог лица не даду се другаче објаснити, него да су примљени у циљу сумњивог споразума.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

¹⁾ Kitha Beweislehre 343—361; Ruff, Commentar I 247—252.

О ПРЕТРЕСУ СТАНА И УЗАПЋЕЊУ ПИСАМА

У принципу је домицил једног грађанина неповредимо уточиште: *tutissimum perfrugium*, као што су то изражавали стари текстови.

Овај је принцип изражен у члану 15. устава: „Стан је неповредан“.

Ипак има изузетка од овог правила који диктују виши разлози друштвеног интереса, у коме се истражују и казне кривична дела. Овај изузетак предвиђа други став чл. 15. устава који гласи:

„Власт не може предузети никакво претресање ни истраживање у стану српских грађана, осим у случајевима које је закон предвидео и начином како је закон предвидео“. Ови су случајеви у којима се претрес може вршити и начин како се врши прописани у глави VIII крив. суд. пост.: *истраживању по кући, претресу ствари и лица и узапћењу писاما*“, који обухвата § § 73. до 88. кр. пост.

На основу ових законских овлашћења, која представљају изузетак од поменутог принципа о неповредности стана, иследник и сви они службеници који ислеђују *flagrante delicto* могу ући у стан оптуженог да изврше претрес ради проналаска ствари „које служе за ислеђење казнимог дела или за проналазак кривца и вршити претрес лица и њиних хаљина“ — § 73. кр. пост. Само је иследник и у опште службеник који врши претрес дужан да се строго придржава правила прописаних у цитираним зак. прописима о претресу, јер се по § 122. а. кр. зак.: чиновник или јавни служилац, који дејствујући у том квалитету навалично или из нехата и противзаконно у чије обиталиште продре“, — казни: „новчано до педесет талира или до два месеца затвора.“

„Пре претреса — прописује даље чл. 15. устава, — дужна је власт предати лицу чији се стан претреса писмено решење истражне власти, на основу којег се предузима претрес. Против овог решења има места жалби првостепеном суду. Али жалба не задржава извршење претреса. Претрес ће се увек вршити у присуству два српска грађанина.

Одмах по свршеном претресу власт је дужна предати лицу чији је стан претресен уверење о исходу претреса и потписани списак ствари одузетих ради даље истраге“.

Претресу има места по § 73. кр. пост.: „кад има довољно основа за то, да се код каквог човека или у чијој кући, згради или другом простору налази сакривено лице, или прикривени предмети, који служе за ислеђење казнимог дела или за проналазак кривца“. Иследник и у опште јавни службеник који врши ислеђење мора бити врло обазрив у примени овога средства истраге и предузимати га само онда кад има довољно основа за презумције које предвиђа овај зак. пропис. У противном, може

лако да се огрешни о пропис чл. 15. устава о неповредимости стана и дође до одговорности.

Исто тако ван сваке је сумње да власт може ући и у стан трећих лица; закон оставља мудрости иследника разумну употребу ове мере која би се, ако би се извршила без потребе, преобратила у највећу самовољу. Овлашћење на ову радњу иследника, даје § 76. кр. пост. који гласи: „ако би се из наведених у § 75. основа имало истраживање чинити у кући или обиталишту других лица, то ће се обитатељ исте најпре на леп начин запитати и позвати да сам оно што је потребно открије или изда, и тек онда, кад би он одрицао, да речених ствари има код њега, или би противзаконно одрекао издати их, чиниће се истраживање и нађени предмети силом ће се одузети.“

Ово претерано овлашћење потпуно је оправдано највећом коришћу коју може имати истрага од ове мере. Власт нема у рукама моћније оружје него што је претрес, само ако се исти изврши на време, у почетку истраге, не дајући времена кривцу да сакрије оруђе, плод злочина или да уништи трагове његовог извршења.

Остала правила главе VIII крив. суд. поступка о истраживању по кући или обиталишту оптуженог, начину како се врши претрес, у које време и како га треба вршити, протоколу претреса и шта треба исти да садржи, претресу по јавним местима и војним надлештвима, изложена су у § § 74., 75., 77., 78., 79., 80., и 81., кр. пост. Ови су прописи потпуно јасни и није потребно да се задржавамо специјално на њима и излажемо њихову садржину. Иследник и у опште службеник, који врши ову важну радњу у истрази, дужан је да се строго придржава ових прописа и поступка који прописују, због евентуалне одговорности, коју смо напред поменули, а коју повлачи непридржавање ових прописа. Напоменућемо само још то: да по § 78. кр. пост. истраживање у чијој кући могу чинити и сама приватна лица у случају који предвиђа овај §: „без нарочите заповести старијега могу јавни служитељи, а и приватна лица, истраживања у чијој кући чинити само у случајима, кад би кривац на самом делу затечен, или би по свршеном делу виком и гоњењем људи за кривца означен био, или би испред власти, која га гони, бегео, па у чију кућу ушао“.

Студија ове важне материје у истрази и неколике рефлексије, којима су нас инспирисале извесне кривичне истраге, вешто вођење у појединим тежим кривичним случајевима ислеђења, показује колику велику корист може истрага да извуче у погледу на доказ из ове важне радње — претреса — на коју дају овлашћење иследнику цитирани законски прописи, изузетно од напредизложеног општег принципа о неповредимости стана. Изложићемо у општим цртама, на овоме месту, неколике упуте и напомене о томе на шта треба обратити пажњу при предузимању ове мере, онако како нам то показује

студија криминалиста о овој материји. И ако су ова излагања више савети, а мање правила, јер се не може поставити једна једнообразна метода у овој материји, ипак држимо да она могу бити од користи онима који би, у вршењу своје тешке и деликатне, по пуне части дужности иследника хтели да обогате своја практична знања и украсе свој дух.

* * *

Да би имао дејства претрес треба да буде изненадан и непредвиђен. Одлагати га, обзнанити га, било би унапред компромитовати његове резултате, добро је, да онај спрема кога се има вршити не сумња да ће га бити. Како ова мера истраге има за циљ не истраживање деликта, већ да покаже кривичну одговорност оптуженог, против кога је управљена, то се не би могло њој приступити, ма колико да је хитно, пре него што се изврше претходне радње по правилу т. ј. преда решење лицу у чијој ће се кући вршити претрес, као што прописује чл. 15. устава и § 73. кр. пост. Ово решење по другом одељку § 73. кр. пост. „где је немогуће“ издати одмах, мора се дати „најдаље у течају 24 сахата по свршеном истраживању или претресу.“

Претрес тежи за проналаском сваког предмета, за који изгледа да је у вези са сценом злочина, оруђа за које се може претпоставити да је послужило или да је било намењено за извршење злочина, хартија које могу да разјасне тајне, махинације, комплот; суме новаца или друге предмете за које се претпоставља да су прибављене злочином, рубље, одело и т. д. на коме има трагова његовог извршења. И покрај све бриге кривца да сакрије ове предмете, који служе за ислеђење кривичног дела, они се могу пронаћи пажљивим општим претресом у најскривенијим, најмрачнијим кутовима.

Код крађе, убиства, тешке телесне повреде, и других дела, која се врше оруђем, иследник треба да испита оптуженог: да ли се какво оруђе, слично ономе каквим је дело извршено, налази, или се налазило, као и у коме времену, код оптуженог, и ако га пронађе да га одузме. Ако би одговор оптуженог био негативан, на иследнику је да контролише његову тачност, саслушањем сваког лица које би могло да да обавештења о овим предметима т. ј. било да их је приметило у његовом стану или их је приметило у његовим рукама. Зар неће бити теже за оптуженог, ако не покаже ове предмете или ако покаже друге, другачије од оног предмета или оруђа, које су сведоци описали да су га видели у извесном времену и извесним околностима код оптуженог?

Проналасак покрађених предмета код крађе, разбојништва, показује огроман интерес за истрагу ових дела, и претрес треба да тежи да пронађе оно што је украђено: било да се украђени предмети састоје у извесним стварима или у новцу. Опис који о овим стварима буде дао оштећени или друга лица — познаваоци ових ствари, презентација

истих овим лицима, допустиће да се утврди идентитет украдених ствари. У другом случају т. ј. кад се тиче какве суме новца, који нема никакав особени знак биће теже, ну, ипак је потребно да се утврди композиција т. ј. у чему се састоји украђена сума. Увек је од интереса да се сазна вредност, природа, лик новца, по могућству и године из којих је, јер проналазак сличност новца у домицилу оптуженог или код њега, може конституисати против њега више или мање важан основ за његову кривичну одговорност, према приликама. Ако је на пример, у украђеној суми новца, украђен какав комад новца који је редак, и у вези са каквим оригиналним типом, који је одавно повучен из циркулације, очевидно је да неће бити узалудан труд, ако се у притежању оптуженог нађу новци такве природе, и да ће се против њега добити важан основ, ако се објашњења која он буде дао у овоме погледу покажу као лажна или недовољна. Ако је више или мање тачно утврђена композиција, стање украђене суме, треба такође питати оптуженог кад је код истог нађена каква сума новца, да покаже од куда му је. Истина, он ће моћи лако да измисли какав лажан одговор, али ће се ова његова лаж преобратити против њега у прави основ, ако истрага успе да је обелодани.

(свршиће се)

Милош М. Станојевић,
судија.

РЕОРГАНИЗАЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ

(НАСТАВАК)

На трећој седници друштва, која је била 29. априла ове год., по жељи већине чланова продужена је дискусија о реорганизацији полиције у Француској, а нарочито о реорганизацији *пољске полиције*, за коју су сви говорници изјавили да је скоро ништавна. Први предлог о њеној реорганизацији потекао је од г. А. Ривијера, пређ. истражног чиновника.

Између становника по варошима и селима — изјавио је г. Ривијер — у погледу сигурности постоји огромна разлика. Први никад не осећају страх од усамљености, и знају врло добро да ће их, на случај напада, бранити и суседи, и полицијски агенти, и жандарми. Ни у ком случају дакле, ови становници нису остављени сами себи, као што је то случај са становницима по селима и пољима, који станују дуж великих путева или по шумама, и који су сваког часа изложени нападима зликоваца и професионалних скитница. Овакво стање ствари недостојно је једне велике земље, и већ је крајње време да му се потражи лека. Постоје два предлога. По првом треба из основа реорганизовати пољске чуваре, и довести их у што тешњу везу са жандармеријом, а по дру-

гом ове чуваре треба сасвим укинути, и са новцем, који се до сада на њих трошио, створити у сваком округу по једну покретну жандармеријску бригаду, састављену од људи младих, активних и за службу способних.

Г. Ривијер је за први предлог, т. ј. за реорганизовање пољских чувара. Идеја о покретним жандармеријским бригадама поникла је у мозговима парижана, који су резоновали: »Покретљивости модерних злочинаца, који се служе телеграфом, телефоном и аутомобилима, треба на супрот ставити покретљивост агената репресије. Савршени »трикови« дрских крадљиваца, варалица, фалсификатора лажног новца и т. д. могу се открити само помоћу веома способних, умешних агената за истраживање, и хитрих за гоњење«. За велике вароши ово је тачно, али је грдна заблуда кад је реч о селима, која се одликују специјалним криминалитетом. За репресију овог криминалитета није потребан компликован и у Паризу уображен организам, већ су довољни и пољски чувари, ну под условом да друкчије буду регрутовани и организовани. Француска у овом погледу треба да се угледа на Белгију, која је приступила реформи својих пољских чувара. Према новом пројекту, који је влада поднела законодавном телу децембра месеца прошле године, пољске чуваре у Белгији постављаће и отпуштаће гувернер. Кандидате предлаже општински председник (увек 2—3), али о њима даје своје мишљење и краљевски прокуратор. Ако предложени кандидати не дају довољно гаранције, гувернер може, у сагласности са генералним прокуратором, поставити и лица ван предложених кандидата. Пројект даље садржи одредбе, по којима плата пољских чувара не може бити мања од 500 динара на год., а после 65 год. старости добијају пензију, равну половини почетне плате; за пољске чуваре не могу се поставити лица преко 40 год. старости.

У Француској, по закону од 1884. год. свака општина *може* имати једног пољског чувара, али их велики број немају, док у Белгији, по новом пројекту, свака општина мора имати једног или више њих, према томе да ли је популација испод или преко 500 становника.

Пољски чувари у Француској не стоје ни у каквој вези међу собом, а за жандармерију су веома лабаво везани. Противно овом, белгијски пољски чувари подељени су на бригаде, од којих свака има свога бригадира. Бригадири ови контролишу службу пољских чувара и о резултату подносе свака три месеца извештаје надлежним среским начелницима и судским властима. Плата ових бригадира не може бити мања од 1000 дин. на годину.

Ништа не смета, да се и у Француској усвоји ова проста и практична организација пољских чувара.

После овога, а по нарочитом позиву друштвеног председника, узео је реч бив. окружни начелник г. Алберт Жуго, и изјавио:

У Француској има тако малих општина, да није ни мислити на неку озбиљну организацију пољске полиције помоћу њих, а још мање помоћу пољских чувара, које бирају општински председници, с тога проблем треба решити на други начин.

Покретна полиција, о којој се толико говорило, не би, судећи по свему, дала у пракси повољне резултате. Много је боље имати у сваком округу по једно добро организовано и јерархизовано тело агената пољске полиције. Потребна је таква организација полиције, која би имала за шефа окружног начелника, а не општинског председника. Споредна је ствар како ће се звати ови агенти; главио је да они буду организовани, и да зависе од окружног начелника.

Организовање пољске полиције ван оквира ових идеја, била би самообмана. За овим је узео реч г. Гриманели, почасни директор у министарству унутрашњих дела и пређашњи окружни начелник, и казао у главном ово:

Сви смо сложни у томе, да у Француској, управ рећи, и не постоји организована пољска полиција, већ само поједини њени делови, који се тешко могу саставити. То су, на првом месту, пољски чувари, о којима је толико говорено, и који су играчке у рукама општинских председника. За овим долазе жандарми, који су у исто доба и полицијско и војничко тело, и најзад полицијски комесари, чија је ситуација веома парадоксална. То су чиновници које поставља централна администрација, а плаћају општине.

Ови хетерогени елементи стављени су донекле под власт окружног начелника, али у ствари они не зависе од њега у оноликој мери, у коликој би требало, и ако је он одговоран за рад у својем округу.

То су све различити елементи, чија је међусобна веза скоро никаква, који сачињавају оно што ми називамо пољском полицијом у Француској.

Пре него што се почне говор о реформи полиције, потребно је исправити једну велику заблуду. Одавно се мисли — само што је ово мишљење погрешно — да је полиција ствар општинска. Данашња сеоска општина недовољна је да послужи као база административне децентрализације. То је веома слаба и немоћна ћелија, и као таква није у стању да у административну организацију унесе довољно живота. Ако се у администрацији жели децентрализација, у полицијској материји потребна је централизација, јер је сигурност ствар општег а не локалног интереса. Захваљујући брзини и лакоћи данашњег саобраћаја, поље полицијског делања постаје све више и више, не само национално, већ и интернационално. Било би илузорно, па чак и опасно, мислити и даље на општинску полицију.

Полазећи са овог гледишта говорник тражи, да сви полицијски органи на свакој административној територији буду под централном влашћу, односно под њеним представницима, и да поред жан-

дармерије — који је важан, потребан али у исто доба и недовољан елемент пољске полиције — постоје и полицијски комесари, као искључиви органи централне власти, т. ј. као и остали државни чиновници који примају плату по државном буџету. Потребно је, дакле, у целој земљи, а према већој или мањој насељености појединих крајева, створити једну мрежу од цивилних чиновника, који ће одговарати за сигурност, зависити од вишег државног представника и моћи, у границама закона, располагати са жандармеријом и локалним полицијским агентима. Ови агенти били би двојаки: обични полицијски агенти и пољски чувари. Последње не треба укидати, већ само реформисати по предлогу г. Ривијера.

Противно изложеном тврђењу, а у прилог локалне полиције, говорио је бив. истражни чиновник г. *Фрережуан ди Сент*. Интересантно је његово тврђење, да Бугарска помоћу локалне полиције, и са скромним буџетом, постиже одличне резултате на пољу штићења сеоске личне и имовне безбедности.

По закону од 16. марта 1905. год.,* у Бугарској је председник општине шеф општинске полиције, и као такав има сву потребну власт за истраживање и констатовање злочина и престапа. У сваком селу, удаљеном од главног општинског места, постоје специјални помоћници општинских председника са овим истим правима.

Под управом општинских председника и њихових помоћника стоје:

1. Полицијски агенти,*
2. Пољски чувари;
3. Чувари шума;
4. Чувари стоке (говедари и старешине чобана), и
5. Ноћни стражари.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Д. Ђ. Алимпџ.

МОДЕРНИ АМЕРИКАНСКИ СИСТЕМ ПОПРАВКЕ ОСУЂЕНИКА

У Немачкој се последњих година неуморно ради на реформи кривичнога законодавства, и то је дало повода многим стручњацима да студирају модерна законодавства и установе других држава Европе и Америке. Податке, које је на таквоме научноме путу прикупио *Dr. Paul Herr* оштампао је у засебну књигу: „*Das moderne amerikanische Besserungssystem*“, као прилог ка реформи немачкога казненога законодавства. Да бисмо нашим читаоцима дали прегледну слику, те да виде у чему се састоји тај *The Reformatory System*, изнећемо овде у изводу увод тога дела д-ра Хера.

Кад бисте запитали каквога старијега злочинца, који је у низу својих богатих

искустава имао прилике да упозна казнене заводе европских земаља и американских република, где би радије издражавао будућу казну, он би увек изабрао казнену завод с оне страна океана. То није само из тих разлога, што су тамо много угоднија уређења завода, што је храна боља, што је време рада краће и што нису искључена чак и задовољства и забаве. Пре свега је поступање чиновника, па и самог директора завода према осуђенику са свим друкчије. С осуђеником се поступа принципијелно као са равноправним суграђанином и чиновник се понаша према њему мирно и учтиво, избегавајући сваки осорни тон командовања. У том погледу влада у Америци велики хуманитет, и то већ више десетина година.

На конгресу у Циципати-у, који је 1870. године одржан у циљу поправке казненых завода, дато је горњој идеји највише маха. Ту је донесено много важних одлука, међу којима је једна захтевала, да се са осуђеником не поступа као са изметом друштва, већ да се он очинским старалаштвом васпитава у врлини. Друга је једна одлука овако гласила:

„Нарочито ваља неговати самопоштовање осуђеника и свом снагом потрудити се, да му се поврати храброст. У дисциплини казненых завода нема веће грешке него што је примењивање недостојног понижавања као дела казне. То баш квари сваку бољу побуду и наклоност. Слабога угњетава, јакога раздражује, а мало кога доводи до тога да буде наклоњен послушности и поправци. Потискује се тамо где треба да се уздиже; у принципу је то тако исто нехришћански, као што је у пракси непаметно.“

Основне идеје ових двеју одлука остале су основице за даљи рад у томе правцу, па су и данас признате као са свим тачне. Самопоштовање осуђеника не треба потискивати, већ уздизати.

Ту ваља напоменути једну врло важну околност, да се у Америци не зна за класну разлику. Великој американској демократији ушло је готово са свим у крв мисао, да је сваки човек за се потпуно једнак с другим, и да има иста права као и сваки други. Томе општем духу равноправности нису се могли отргнути ни казнене заводи. У потпуном извођењу демократских принципа, Америка гледа и у осуђенику равноправнога суграђанина, који се из обзира према општности, мора ради поправке држати извесно време у казненом заводу и повиновати се његовом домаћем реду. Остављајући то на страну, с њим се не поступа на начин који понижава.

О осуђениковом деликту мало се кад говори, па га чак често чиновници казненога завода и не знају. Чиновници не владају осуђеником заповедним тоном, већ изражавају своје захтеве исто као и према другим људима, тако да ту више влада другарски тон. Чиновници, па и сам директор, забављају се са осуђеницима, а у прилици се чак и шале са њима.

Енглез Груб бавио се 1904. године у Америци, походећи казнене заводе, и у једној се прилици овако изразио:

„Карактеристика американскога живота јесте, да су односи између чиновника и осуђеника по правилу хуманији него у Енглеској. У многим тамошњим местима влада оскудица у спољашњим знацима респектовања и готово другарски тон у разговору осуђеника са појединим чиновницима, па и са самим директором, тако да се то обоје може сматрати као знак рђаве дисциплине. Али то није случај, и мени изгледа да се само могу пожелети ти више хумани односи, у колико се њима може на висини одржати дисциплина. У сваком случају не постоји никаква потреба за претерано марцијалним поступањем, какво налазимо код понеких енглеских директора казненых завода, нарочито ако су то пређашњи официри. У Америци се ретко узимају за таква места војна лица, па баш да је који директор припадао раније војсци, ваља знати то, да тамо није тако јасно изражена разлика између војске и грађанства, као што је случај у Енглеској.“

Ради бољег схватања тамошњих прилика напоменућемо, да осуђеници имају готово увек приступа код директора и чланова управних власти. Ко хоће да говори са директором, баца само цедуљицу у приватно директорово сандуче за писма, и моли да га позове к себи. У првој прилици директор га позива к себи. И управне или државне надзорне власти имају своје сандучиће за писма у заводу, и само оне имају кључеве од њих; у такав сандучић спуштају осуђеници у свако доба цедуље којима се жале или моле. У првој прилици кад надлежни чиновник обилази завод, расправљају се те молбе или жалбе. Осуђеници чине у велико употребу од тога права.

Новији казнене заводи у Сједињеним Државама — нарочито у појединим богатим државама — налаче у многотоме палатама. Вентилација и канализација у заводима за сваку су похвалу. Електрично осветљење, огрев паром, купатила и нужници саображени су на претку најновије технике, која је у том погледу у Америци врло много развијена. У заводским болницама примењују се сви најновији проналасци медицине, те се и о њима може само с похвалом говорити.

Храна је добра и обилна. Свакодневно има јела са месом и добрим, белим хлебом — колико коме треба. Школска настава предаје се уз припомоћ обилних очигледних средстава американских основних школа, а богате библиотеке старају се и за духовну забаву осуђеникову. Често може осуђеник да држи и новине, а часописе увек. У многим заводима излазе заводске новине са поучном и забавном садржином, у којима не оскудевају ни шале и вицери. У множини казненых завода постаје осуђеничка удружења, а о великим празницима изводе се позоришне представе или друге забаве.

* * *

Значај поправних завода за американско извршење казни може само онај

* Закон за полицијата в селските општине.

** У закону, који нам је у рукама, стоји: „општинските стражари“.

да цени правилно, ко зна њихово место у систему казни лишења слободе. Ваља имати на уму, да поједине државе америкаанске Уније имају своја засебна кривична законодавства и своје нарочите начине извршења казни.

Ради издржавања казне за теже делите већ од дуже времена службе „State prisons“. Ти државни казни заводима примају такве људе, који иначе, у Немачкој рецимо, издржавају осуду по робијашницама. По поред њих налазе се у њима и такви људи, који су осуђени затвором, а по изузетку и са краћим казнама лишења слободе. По правилу су са свим искључени људи са осудама од једне и испод једне године.

Државни казни заводима обично су већег обима и број њихових становника износи обично преко једне хиљаде. Преко дана је у њима заједнички рад, а преко ноћ се спроводи сваки осуђеник у засебну ћелију, у колико ове нису одређене за више њих. Од некадашњег ужаса пансилванских самачких ћелија и аубурншког система ћутања може се мало шта приметити.

Карактеристичан пример, како се прекренуло време, даје чувени завод „Eastern Penitentiary“ у Филаделфији. Његово је име продрило у све делове цивилизованог света. У њему је изведен изоловани затвор на начин који служи за углед. Четрдесетих година прошлога века походио је тај завод Шарл Дикенс, па је доцније описао своје утиске, и то као врло мрачне. У његову је се душу нарочито жалосно урезала ужасна самоћа, у којој су осуђеници морали да живе. Кроз један мали отвор у зиду давано им је јело у ћелији, а у случају да су излазили из ћелије, лице им је скривано маском. Осуђеници нису смели да имају готово никакве предмете за употребу, а о животу и догађајима слободног света нису смели ништа ни да чују.

(наставиће се)

Д. В. Вакић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине дрлуцке, актом својим Бр. 1281, пита:

„Сва акта и писма, која су долазила у општину на адресу школског одбора, отварао је до сада председник општинског суда као председник школског одбора, па је према садржини ових наређивао да се шта треба — да се сазове школски одбор, да да потребно обавештење, одговор и т. д.

Пре ових одговора, наравно, давао их је учитељу као пословођи школског одбора, да их протоколише, али он их је редовно враћао несаведена изјављујући: да неће да их протоколише због тога, што их није он отворио него председник. те тако акта остају неуведена.

Моли се уредништво за обавештење: треба ли учитељ, као пословођа, да о-

твара писма, која су упућена школском одбору или председник школског одбора, како се не би око овога изазвале рђаве последице?“

— На ово питање одговарамо:

По члану 56. закона о народним школама, председник је школског одбора председник општине у којој је школа, а пословођа је учитељ дотичне школе.

Самим тим, што је председнику општине додељено председништво у школском одбору, признато му је и право руковођења пословима школског одбора.

Како и пријам писма и отварање ових спада у послове школског одбора, онда је несумњиво, да их он може и примати и отварајући ради распоређивања послова и издавања наредаба по њима.

Учитељ, као пословођа мора их увести у протокол и радити што треба.

Ако би председник радио што против интереса школе и у опште против онога, што је законом о народним школама одређено и утврђено, учитељ има права да тужи председника у смислу чл. 57. и 60. поменутог закона.

Овако уредништво схвата дужности председника школског одбора и пословође, али свакако нека се суд обрати и окружном школском одбору, који по т. 3. чл. 64. поменутог закона, расправља спорове између месних школских одбора и учитеља, па ће он учинити што треба по својој надлежности.

Али, свакако је за осуду, што је и овако ситна ствар могла да изазове сукоб између учитеља и председника, кад између њих треба да влада примерна слога и озбиљан заједнички рад у интересу школе.

II

Суд општине петчанске, актом својим Бр. 1515, пита:

„Суд овај издао је за ову годину сва општинска добра и права под закуп, па и између осталог и општински обор, у који се угони стока, ухваћена у штети.

Арендатор села Ђелија, тужио је овоме суду једно лице, што је самовољно развалило сеоски обор и из истог пустило своју стоку, коју је једно приватно лице догнало у обор, ухвативши је на своме имању.

У бр. 42. Полиц. Гласника, уредништво је рекло, да оваква лица треба оптуживати за дело из § 195. кр. зак.

Суд овај пита: зар се кривица оваквих лица не може подвести под § 375. т. 1. кр. закона, кад штета није већа од оне, коју ова законска одредба предвиђа.

— На ово питање одговарамо:

Одговарајући суду општине шљиварске, уредништво је рекло, да су кривце, које је суд поменуо, кажњиве по § 195. кр. закона и при томе и сада остаје, јер је тамо било речи само о онима, који самовласно пуне своју стоку из обора не кварећи том приликом ништа на обору.

Случај, који се овде истиче, са свим је други, јер је сопственик стоке развалио обор, па онда пустио стоку, и овде

се може применити § 375. тачка 1. кр. закона.

III

Суд општине планске, актом својим Бр. 4843, пита:

1. Кад један земљоделац има под кућом и кућним плацем пола дана орања, а у пољу, опег, пет и по дана орања, онда може ли му се по § 471. грађ. суд. пост. узети у попис и продати онај вишак у пољу преко пет дана, или се он мора изоставити и придати кућном плацу те да се овај допуни до дана орања, и

2. Колико треба наплаћивати таксе на признанице, које поједина лица издају општини на примљене суме по својим тражбинама, т. ј. да ли треба наплаћивати само по 10 пара од признанице по тач. 8. закона о таксама, без обзира на вредност примљене суме, или треба наплаћивати по 10 пара на сваку стотину?“

— На ова питања одговарамо:

1. Обезбеђујући земљоделцу кућу с плацем до једног дана орања а сем тога још пет дана орања, законодавац је на тај начин изузео од пописа и продаје шест дана земље, без обзира где је ова.

Према томе, кад извештан земљорадник има под кућом свега пола дана орања, а ван ове пет и по, дакле укупно шест дана, онде му се ништа не може узети у попис и продати.

Овако је и по правилима г. министра правде од 4. фебруара 1874. год. Бр. 354, тачка 9., која су штампана уз § 471. грађ. суд. поступка, и

2. по изменама тачке 8. тарифе закона о таксама од 28. фебруара 1904. године, такса се наплаћује овако: до једне хиљаде на сваку стотину по 10 пара динарски, а преко једне хиљаде на сваку још хиљаду по 20 пара.

Према томе, на 100 дин. плаћа се 10 пара, на две стотине 20 и т. д.

Сваки вишак од стотине и хиљаде, рачуна се у стотину односно хиљаду.

IV

Суд општине јелашничке, актом својим Бр. 3379, пита:

„У овој општини има 4 стада трговачких овнова, који пасу по пољу села Јелашнице.

На представку кмета села Јелашнице, узети су на одговор сви трговци као сопственици својих стада за бесправну пашу у пољу, али они се бране да као трговци пролазници имају право на пашу за 24 сата односно до 3 дана.

Па како суд ову повластицу не налази у закону о шумама и закону о чувању пољ. имања, то се моли уредништво за објашњење:

1. По ком закону имају трговци право на бесправну пашу — ако је имају — у пољским имањима — (ливаде, њиве, забрани) кад гоне своју стоку на продају;

2. Да ли имају право трговци као пролазници гонити своја стада по напиту као окружном путу, или по сеоским прецим путовима, путањама где чине и штете, пошто је број овнова велики, и

3. Ако немају права на пашу, онда по овом закону их треба казнити, јер је поље сатрвено и чисто је од траве као пут, те је месна стока остала без паше. Моли се уредништво да ово у првом свом броју објасни, јер су путници—трговци дали за пашу потребно јемство.

— На ово питање одговарамо:

По тачци 5. Височајше уредбе од 23. марта 1840. године—**Нам. № 221** и допуни ове од 29. марта 1857. године, трговци, који стоку трговином прогоне кроз туђе атаре, имају право бесплатно одмарати и пасти ову стоку на *утринама* општинским до три дана.

После овога рока плаћају општинама накнаду по погодби.

Ко би забрањивао ову пашу, казни се по § 377. крив. закона.

Трговци, који терајући стоку учине штете приватнима, казне се по § 376. кр. закона.

Само треба имати на уму, да трговци имају право паше на *утринама* и *јавним исаустима*, а никако по приватним имањима, било да су ова под усевима или не.

Стока се прогони у првоме реду јавним друмовима, и само у крајњој потреби може ићи и путевима који воде кроз потесе, али тада трговци подносе ову штету, коју стока учини њиховом непажњом.

V

Суд општине лучинске, актом својим Бр. 1374, пита:

»Суд овај, казнио је једно лице из ове општине за недолазак на позив са три дана затвора по § 327. кр. закона.

Кажњено лице изјавило је жалбу на ову пресуду, и првостепени суд поништи осуду налазећи: да недолазак на позив окривљеног, који има да се саслуша, није нарочито кривично дело, јер се у случају његовог недоласка он може стражарно дотерати § 130 кр. поступка, а не и казнити.

Према овоме моли се уредништво за обавештење: како се и у ком случају има примењивати § 327. кр. зак. кад се из поменуте судске одлуке види, да се обичан недолазак на позив не узима као нарочито кажњиво дело?»

— На ово питање одговарамо:

Кад се неко позива да се узме на одговор за какво *истуно дело*, па се он позиву не одзове, онда је законска принуда та, што ће се *силом* дотерати §§ 21. и 33. Полицијске Уредбе.

Према томе нема места нарочитој казни за недолазак на позив.

Примени § 327. кр. зак. има места у свима другим случајевима, кад се неко позове па неће да следује позиву.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Начелство округа пиротског спровело је Управи града Београда једну женску, за коју

је назначило да се зове **Анка Вукотић**, родом из Сиска (Хрватска), и да се прогони као сумњива личност и скитница, јер је нађена без икаквих исправа и занимања у Пироту.

Када је приведена Управи, није хтела на питања да одговара, нити је хтела да изјави како јој је име и одакле је.

Код ње је нађено од ствари: три шарене пољавице, две трубе српског платна, неколико пешкира од српског платна и још неке ствари. За ове ствари није хтела да каже одакле су јој и где их је набавила.

Истрагом се одмах утврдило да је горња женска у јуну месецу ове године под именом **Анка Митровић**, спроведена од аустро-угарских власти у Београд, пошто је изјавила да је родом из Београда. Овде је пуштена у слободу и погодила се у службу код г-ђе Савке Милићевић, удове, где је била до 1. августа тек. год. кога је дана побегла, пошто је покрала разне ствари.

Од нађених ствари код ње, г-ђа Милићевић, означила је, да су пољавице, пешкири и

платно њена својина и оптужила је Анку за просту крађу. За ово дело Анка је од кварта врачарског кажњена са 30 дана затвора и 4 месеца полиц. надзора.

Код кварта врачарског изјавила је да се зове Ангелина Вукотић, да је родом из Сарајева, да од родбине нема никога и да је у Пожези (А-Угарска) била осуђена 10 $\frac{1}{2}$ месеци затвора због лаке телесне повреде.

Дело за које се оптужује, не признаје, а за нађене ствари, вели, да их је купила, али не може тачно да означаи где и од кога.

Пошто је напустила службу у Београду, вели, да је отишла у Ниш а по том у Пирот, одакле су је вратили у Београд.

Како ова женска нема код себе никаквих исправа, којима би се њен идентитет могао утврдити, а по њеном понашању, прикривању свога имена и честим противуречностима у исказима даје врло јаке сумње о својој исправности и ранијем животу, то се износи њена фотографија и моле се све власти и појединци, да, ако би што ближе о њој знали, извести о томе Управу Београда с позивом на акт Бр. 43780. Н. Ђ.

СКРЕЂЕ СЕ ПАЖЊА

Још 7. прошлог месеца нестало је **Михаила Милчића**, кројачког радника из Београда и до сада се није ништа о њему сазнало. Пошто је Михаило боловао од јаке нервозе и како је доцније нађено његово одело на обали Дунава код «Кланице», то постоји велика вероватноћа да је се удавио у Дунаву. С тога се обраћа пажња свима полицијским и општинским властима поред Дунава, ако би вода избацила какав леш, да изврше опис и секцију и о томе известе кварталски с позивом на акт Бр. 10096. Михаило је стар 47 година, средњег раста, развијен, црномањаст, проседих бркова.

Драгољубу Јованчевићу, резервисти—земљоделцу из Влашке, среза космајског, 21. прошлог месеца побегао је коњ у селу Железнику, срезу врачарском и до сада није пронађен. Коњ је матор 5 година, висок 157 см., доратаст, цветаст, у једну задњу ногу путоно

гаст са жигом усправно «К». Акт начелства округа београдског Бр. 7043.

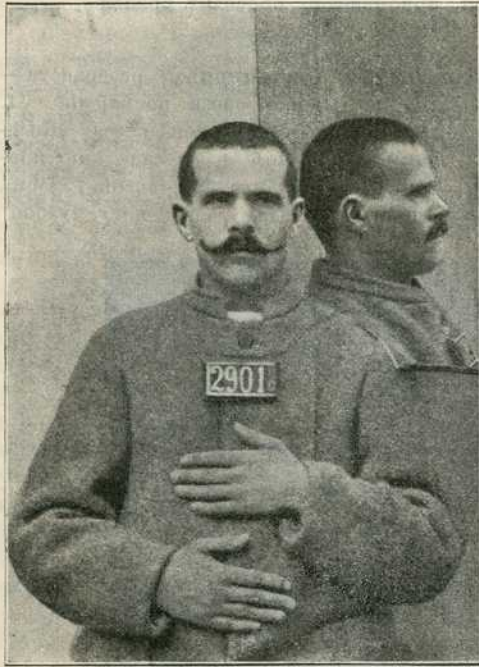
ПОТЕРЕ

Гаврило — Гана Радојковић, земљоделца из Кованице, среза деспотовачког, који је имао да одговара за крађу стоке, 20. прошлог месеца побегао је из притвора општине Језерске. Гаврило је стар 22 године, високог раста, добро развијен, косе смеђе, малих бркова; од одела има чакшире и гуњ од црног шајка, на глави шајкачу, а на ногама опанке и чарапе. Делеша начелника среза деспотовачког Бр. 14409.

Ангелина Тодоровић, собарица, родом из Великог Градишта, украде је од Софије Илић, собарице код «Солуна» један палето грао боје, једну белу блузу и једну женску кошуљу, па је по извршењу крађе побегла. Ангелина је стара 19 година, стаса средњег, у опште смеђа. Акт кварта савамалског Бр. 11637.

Арсеније Раковић—Рековић—Љујић, слуга, ноћу између 15. и 16. прошлог месеца убио је свога газду Косту Антонијевића, земљоделца из Гојне Горе, среза пожешког, и по извршењу дела одмах побегао. Том приликом однео је 380 динара у новчаницама. Арсеније је стар 20 година, средњег раста, црномањаст; од одела има на себи гуњ од сукна, црне чакшире, на глави шајкачу, а на ногама опанке. Акт начелника среза пожешког Бр. 10889.

Петар Новаковић, родом из Черевина у Босни, по занимању бравар, утекао је из казненог завода у Митровици, у коме је био на осуди због разбојништва. Петар је стар 28 година, средњег раста, бледог, дугуљастог лица,

погледа оштрог и подмуклог, косе и обрва црних, бркова црвенкастих, очију зеленкасто-жутих, чела високог, носа шпицастог; на левој сиси има више ожиљака од рана пожем, скоријег времена; говори хрватски са немачким нагласком. Од пре дужег времена Петар је живео у Србији, под лажним именом Милош Биоковић, те је и сада по свој прилици пребегао амо. Петар је лопов од заната, дрзак, препреден, те с тога је одређена награда од 100 круна онеме, ко га ухвати. Акт Управе града Београда Бр. 44647.

Алекса Ђорђевић, скитач циганин, коритар, родом из Катунa, среза темнишког, који има да одговара за крађу стоке код начелника среза расинског, налази се у бегству. Денеша начелника среза расинског Бр. 22937.

Позивају се све полицијске и општинске власти да предузму потребне кораке за проналазак крадљиваца, покрађа и лица, која се траже.

Т Р А Ж Е С Е

Николу сина Михаила Јаношевића, земљоделца из Стамнице, кога је нестало 24. прошлог месеца, тражи начелник среза млавског денешом Бр. 17937. Никола је стар 14 година, добро развијен, очију црних, косе плаве;

од одела има на себи беле чакшире, сурогуњче, на глави шубару, а на ногама опанке. Мисли се да је отишао негде у службу. Пронађеног треба упутити поменутом начелнику.

Драгутина сина Јована Цекића, земљод. из Градашнице, који је 8. прошлог месеца отумарао од куће, тражи начелник среза шивавског актом Бр. 13944. Драгутин је стар 20 година, средњег раста, црномањаст, у горњој вилици нема два секутића; од одела има: црне чакшире, гуњче и прслук. Пронађеног треба упутити поменутом начелнику.

К Р А Ђ Е С Т О К Е

Петру И. Велићу, земљоделцу из Јасенова, среза ресавског, ноћу између 22. и 23. пр. месеца украђено је 20 оваца, од којих су 10 белих, а 10 црних. Денеша начелника среза ресавског Бр. 17322.

Костадину Негићу, земљод. из Гор. Јабучја, среза тамнавског, ноћу између 19. и 20. пр. месеца украђен је један коњ и једна кобила. Коњ је матор 7 година, длаке доратасте, цветаст, са жигом положено «Т»; кобила је матора 7 година, длаке жуте, са жигом «В». Акт начелника среза тамнавског Бр. 18309.

Мирку Ковачевићу, земљоделцу из Слатине, среза тамнавског, украђен је један коњ, матор 8 година, длаке беле, са жигом «У». Акт начелника среза тамнавског Бр. 18331.

Ноћу између 13. и 14. прошлог месеца украђена су два коња и две кобиле са ливаде Таска Узуновића, трговца из Ниша. Један је коњ матор 3 године, длаке црне, у једну задњу ногу чарапаст, цветаст, а други је матор 11 година, длаке црне, чарапаст у задњу леву ногу; једна је кобила матора 9 година, доратаста, цветаста, са жигом «Т», а друга је матора 10 година, доратаста, чарапаста у леву задњу ногу, са жигом «О». Денеша начелника среза нишког Бр. 15432.

Радовану Стојадиновићу, земљоделцу из Војилова, среза голубачког, ноћу између 20. и 21. прошлог месеца украђена је једна кобила, матора 3 године, длаке зелене, на леђима има белегу од убоја. Денеша начелника среза голубачког Бр. 10085.

Лазару Маринковићу, земљоделцу из Бозовика, среза студеничког, ноћу између 17. и 18. прошлог месеца украђена су са паше два коња са покровцима. Један је коњ матор 8 година, зелене длаке, десна му задња нога крива, са жигом «О», а други је матор 5 година, кулатаст, са жигом «Т₁₂». Денеша начелника среза студеничког Бр. 16192.

Радомиру Ковачевићу, земљоделцу из Слатине, среза тамнавског, 18. прошлог месеца украђен је један коњ, длаке беле, подсеченог репа, на левој бутини има ожиљак од ране, са жигом «К». Денеша начелника среза тамнавског Бр. 18105.

Милану Станковићу, баштовану из Прокупља, ноћу између 20. и 21. прошлог месеца украђен је један коњ, матор 10 година, доратаст, цветаст, у десну задњу ногу чарапаст. Денеша начелства округа топличког Бр. 8364.

Лазару Ч. Мирковићу, из Коштуница, среза таковског, украђен је 30. септембра ове год. један коњ, са паше. Украђени коњ матор је 9 година, длаке зелене, поткован немачким ковом. Денеша начелника среза таковског Бр. 13248.

Дамњану Бранковићу, земљоделцу из Гладне, среза ресавског, 22. пр. месеца украђене су две краве, једна длаке сиве а друга плаве. Денеша начелника среза ресавског Бр. 17310.

Даринки Р. Крстић, из Стрелца, среза лужничког, 24. пр. месец украђен је један коњ, матор 8 година, доратаст. Денеша начелника среза лужничког Бр. 7904.

Петру Рајковићу, земљоделцу из Добре, среза голубачког, ноћу између 20. и 21. пр. месеца украђен је један коњ, матор 8 година, црне длаке, са жигом «В», без роваша. Денеша начелника среза голубачког Бр. 10214.

Милоју Мијаиловићу, земљоделцу из Вранића, среза посавског округа београдског, ноћу између 19. и 20. прошлог месеца украђен је један коњ, длаке доратасте, цветаст, брњаст, са жигом «Т». Денеша начелника среза посавског округа београдског Бр. 13997.

Ноћу између 16. и 17. прошлог месеца украђена је из затворене шгале једна кобила која је била дата на чување Симијону Ристовићу, механџији из Каменице, среза жичког. Кобила је матора 8 година, длаке мрко-доратасте. Акт начелника среза жичког Бр. 18384.

Ноћу између 14. и 15. прошлог месеца украђен је са паше један коњ Станоју Миленковићу, земљоделцу из Извора, среза лужничког. Коњ је длаке кулатасте, цветаст. Акт начелника среза лужничког Бр. 7715.

Радославу Милановићу, земљод. из Рибнице, среза жичког ноћу између 25. и 26. пр. месеца украђене су две кобиле. Једна је кобила матора 15 година, беле длаке, са жигом «О», а друга је матора 12 година, црне длаке, са жигом «Т.» Денеша начелника среза жичког Бр. 19150.

Велисаву Чворовићу, земљоделцу из Рибнице, среза жичког, ноћу између 25. и 26. пр. месеца украђена је једна кобила, матора 11 година, висока 140 см., доратаста, са жигом положено «Е». Денеша начелника среза жичког Бр. 19182.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.